

Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente 's-Hertogenbosch
Van: Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch
Betreft: Advies met betrekking tot het concept Beleidsplan WMO 2021 's-Hertogenbosch voor iedereen

's-Hertogenbosch, 23 november 2020

Geacht College,

Hierbij ontvang u het gevraagde advies m.b.t. het opgestelde concept Beleidsplan WMO 2021 e.v. De Adviesraad wil de heer Guido Jochems de complimenten geven voor de helderheid van het beleidsplan. De Adviesraad herkent zich in meerdere gedachten en ambities, waarop het beleidsplan is gefundeerd.

In het voortraject hebben enkele leden van de Adviesraad meegedacht over een vernieuwde opzet van de WMO. Daarnaast hebben enkele leden deelgenomen aan de reeks gevoerde dialoog-gesprekken in de stad, waarin thema's over de opzet van o.a. de WMO met elkaar gedeeld zijn.

Het conceptrapport, dat wij ter advisering hebben ontvangen, heeft ten dele de aspiraties in zich om te ontwikkelen tot een samenleving waarin de transformatiegedachten zijn terug te vinden. Voor de Adviesraad hadden de plannen echter verder uitgewerkt mogen worden. Het beleidsplan zou aan compleetheid winnen, wanneer de verschillende thema's verder uitgewerkt worden en in een overkoepelend document ondergebracht worden, waar al deze visies en doelstellingen samenkomen. Daarbij kunnen verbanden gelegd worden met thema's buiten de WMO, maar binnen het bredere sociale domein. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan relaties met werk en inkomen en zaken die jongerengroepen raken.

In deze reactie willen wij een aantal opmerkingen aanreiken, waarvan de Adviesraad van mening is dat de gestelde ambities een grotere kans van haalbaarheid dienen te krijgen.

1. Veranderen in een turbulente en onzekere periode

De huidige omstandigheden, waarin we elkaar moeizaam kunnen ontmoeten en waarbij de continuïteit van het samen leven en samen werken deels wegvalt, heeft veelal een stagnerende werking.

M.b.t. de tijd waarin het smeden van plannen over de wijze van samen leven gewoon door gaan, komen verhoudingen vaak anders te liggen. Daarentegen biedt het de mogelijkheid om in reflecterende zin eens goed na te denken over hoe zaken tot nu toe gelopen zijn en hoe we het eventueel anders zouden willen.

De nieuwe fase waarin we terecht zijn gekomen brengt nu door Corona grote mate van onzekerheid met zich mee. Oude zekerheden vallen weg. De doelgroep kwetsbaren wordt zowel breder als harder geraakt. Dat vraagt om een flexibele en wendbare visie die is geënt op de lokale situatie.

De Raad voor de Volksgezondheid & Samenleving meldde in haar rapport "(Samen)leven is meer dan overleven" (2020) dat de periode van de Coronacrisis een uitgelezen mogelijkheid biedt om de werkwijze van het decentralisatieproces grondig te evalueren en de toekomst vanuit een vergroot vertrouwen in de participatie van burgers om het decentralisatieproces inhoud te geven: "Geef burgers een veel grotere rol in het ontwikkelingsproces".

Ten aanzien van de ontwikkelingen van het decentralisatieproces sinds 2015 is veel ontevredenheid en scepsis. Hoe het eventueel anders moet is op veel plaatsen onderwerp van gesprek. Velen zien mogelijkheden door een goed reflectietraject aan te gaan t.a.v. hoe het één en ander georganiseerd is. Dit met de vraag of een drastische andere opzet beter is.

Het CPB meldde kort geleden dat het de centralisatieproces van de zorg van 2015 na vijf jaar is mislukt. Het zal anders moeten.

2. Opmerkingen en adviezen n.a.v. het conceptrapport "'s-Hertogenbosch voor iedereen"

De conceptnotitie over het lokale beleidsplan WMO 2021 roept in eerste instantie respect op voor de compleetheid van het geschetste model van organisatie en de intenties waarop het is gebaseerd. De tekst en de bijbehorende in- en overzichtsplaatjes maken het tot een helder geheel. De beschreven ambities geven de bedoelingen aan van de plannen. Tot zover kan de Adviesraad het beleidsplan waarderen.

Echter, wetende dat de vraag om het anders te gaan doen leeft, mist de Adviesraad een aantal essentiële beoogde veranderingen. Het plan geeft te weinig houvast voor een echte transformatie.

Zoals hierboven aangegeven: Het beleidsplan is niet af. De vele thema's dienen verder uitgewerkt en met elkaar verbonden te worden.

In het beleidsplan wordt veel aandacht gegeven aan de samenwerking met Farent, Humanitas, GGD, Mee, Galant en Koo. Deze organisaties hebben veelal een institutioneel karakter m.b.t. hun dienstenverlening. Het professionele karakter brengt ook vele beperkingen met zich mee.

Met elkaar zijn we het er over eens dat het waardevol is om een brede dekking over de stad te hebben van plekken waar men elkaar makkelijk kan ontmoeten. Op veel plaatsen vindt deze ontmoeting plaats in buurthuizen en andere ontmoetingsplekken, waar men gewoon welkom is, zonder dat het "georganiseerd" is en waar men zich niet voelt als cliënt of patiënt. Bewoners ontwikkelen zelf hun ontmoeting. Binnen buurtvoorzieningen kent men elkaar en is men elkaar vaak tot steun.

De Adviesraad had verwacht dat de informele basisstructuur van deze ontmoetingsplekken in het beleidsplan een grotere rol zou worden toebedeeld. Deze informele basis is in het beleidsplan echter onderbelicht.

Op pag. 10 van het beleidsplan wordt aangegeven dat bij de basisondersteuning (informele organisaties en de professionele aanbieders) de veelheid aan zowel formele als informele voorzieningen en initiatieven een kracht is, maar dat er een risico is op versnippering. De Adviesraad vraagt zich af wat daarmee bedoeld wordt en waar dit idee vandaan komt. Vraag en aanbod moeten beter op elkaar afgestemd worden en dat vergt samenwerking tussen verschillende partijen met respect voor elkaars eigenheid.

Op pag. 21 wordt in de afbeelding van de routes naar hulp de informele basisstructuur gemist. In de praktijk worden, binnen de informele basisstructuur, veelal kleine probleempjes al in de kiem gesmoord. Dit gegeven zou o.i. zichtbaar moeten zijn.

Het koppelen van dagbestedingsactiviteiten voor verschillende doelgroepen wordt door de Adviesraad onderstreept. Het is daarbij belangrijk om ook de buurthuizen bij deze ontwikkeling te betrekken. Binnen deze centra kunnen bijv. mensen met een beginnende dementie als zeer welkom gezien worden mits de inloop goed georganiseerd is. Overplaatsing naar een vorm van geïndiceerde dagbesteding kan daardoor voor een periode uitgesteld worden.

T.a.v. hoofdstuk 5, "Een steuntje in de rug". Uit recente uitkomsten van onderzoeken is gebleken dat de gewenste verandering en lering gemist wordt. De ambitie om grip op de poort te hebben en minder verwijzingen te hebben is niet altijd haalbaar. De oorzaak zit in het gegeven dat gemeenten te veel lijken uit te gaan van bezuinigingen en er soms twijfels zijn over de aanwezigheid van specialistische kennis bij uitvoerders van gemeenten. Er wordt teveel vanuit een systeemwereld gedacht en te weinig van uit de belevingswereld van de bewoners.

Algemeen advies:

Het concept beleidsplan WMO 2021 geeft vele aanknopingspunten voor een toekomstig ontwikkelingsbeleid. Gebruik het komende jaar om op basis van het beleidsplan WMO deze ontwikkeling inhoud en vorm te geven.

Formeer hiertoe een brede werkgroep, bestaande uit verschillende belanghebbende geledingen, die zich samen gaat buigen op de verdere uitwerking en ontwikkeling van dit plan.

Met vriendelijke groet,

Frans Leenders,
voorzitter Stichting Adviesraad WMO en Jeugdhulp gemeente 's-Hertogenbosch